

Laaja hyvinvointi-, turvallisuus- ja ehkäisevän päihdetyön kertomus 2021–2025

HyvSivva 24.04.2025 § 51
232/00.01.01.02.01/2025

Valmistelija Hyvinvointiaktivaattori Riikka Kähkönen, riikka.kahkonen@kuhmo.fi

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan keskeisiä tehtäviä. Terveystieteiden laissa 12 § mukaan kunnan on seurattava asukkaattensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Vuosittaisen raportin lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmistettava laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointiaktivaattori on yhdessä hyvinvointijohtoryhmän sekä ehkäisevän päihdetyön, ja nuorten ohjaus- ja palveluverkoston kanssa valmistellut liitteenä olevan laajan hyvinvointikertomuksen.

Laaja hyvinvointikertomus on kaupunkilaisten hyvinvoinnin kokonaiskuva, jota on tarkoitus käyttää kaupungin strategisessa suunnittelussa. Se kuvaa hyvinvoinnin edistämisen suunnitelmaa ja rakenteita, kaupunkilaisten hyvinvoinnin tilaa ikäryhmittäin tilastojen valossa ja luo pohjan tulevan valtuustokauden laajan hyvinvointisuunnitelman valmisteluun.

Kainuun hyvinvointikysely 2025 – Kuhmon vastausten tiivistelmä:
Kuntalaisten hyvinvointikyselyissä 70 % kuhmolaisista vastaajista kokee elämänlaatunsa hyväksi tai erittäin hyväksi. Palvelujen heikkeneminen ja väheneminen aiheuttavat huolta. Turvallisuusriskeistä suurimmaksi koetaan liikkaus, sairauskohtaukset ja tietoliikenneyhteyksien kaatuminen. Kolmasosa vastaajista kokee voivansa vaikuttaa itseänsä koskeviin asioihin. Kokemus on hieman laskenut kuluneen valtuustokauden alussa tehtyyn kyselyyn verrattuna. 66 % vastaajista liikkuu liikuntasuosituksen mukaisesti. Kaikki vastanneet käyttävät kulttuuripalveluja.

Indikaattoritietojen pohjalta kuhmolaisten hyvinvoinnin tilasta voi nostaa esille mm. seuraavia havaintoja:

- Kuhmolaisten koulutusaika on pidentynyt valtuustokauden aikana.
- Koululaisten fyysinen toimintakyky on kehittynyt suotuisasti.
- Yksinäisyyttä koetaan kaikissa ikäryhmissä.
- Ahdistuneisuuden kokemus on kasvussa yläkoululaisilla, etenkin tyttöillä.
- Runsas päihteiden käyttö yläkoululaisilla on kasvussa, mutta yhä useampi lukiolainen ilmoittaa olevansa raitis.
- Miesten ennenaikaiset kuolemat päihteisiin ja verenkiertoelinten sairauksiin, sekä naisten keuhkosityöpäkuolleisuus huolestuttavat.
- Rikoksista syyllisiksi epäiltyjen määrä nuorten osalta, sekä omaisuusrikokset ovat kasvaneet.
- Kaatumisten ja putoamisten seurauksena hoitojaksojen määrät ovat kasvaneet.

Hyvinvoinnin haasteita Kuhmossa ovat:

- Mielen hyvinvointiin vaikuttavat tekijät esim. yksinäisyys, ahdistuneisuus, vetäytyneisyys
- Ilkivallan ja häiriökäyttäytymisen lisääntyminen

- Terveyskäyttäytyminen ja niiden seurauksena syntyvät elintapasairaudet
- Ikääntyvä väestö
- Pitkät etäisyydet
- Terveellisten sisäliikuntatilojen riittävyys

Johtopäätöksistä nostettuja:

- Tunne- vuorovaikutus ja kaveritaitojen kehittäminen kasvatus- ja opetustoimessa ollut merkittävä toimenpide.
- Mielenterveyden edistämiseen liittyvää osaamista on paljon, mutta kehittämistarpeita on.
- Voimaa vanhuuteen -ohjelmalla pyritään vaikuttamaan ikääntyvän väestön toimintakykyyn.
- Luontoliikunnan olosuhteita on edistetty ja reitistöjä kunnostettu.
- Kulttuuripalveluja käytetään laajasti kaikissa ikäryhmissä.
- Kirjastoa kehitetty matalan kynnyksen kohtaamispaikaksi.

Liitteenä Laaja hyvinvointi-, turvallisuus- ja ehkäisevän päihdetyön kertomus 2021–2025.

Hyvinvointiaktivaattorin esitys:

Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta päättää hyväksyä Laajan hyvinvointi-, turvallisuus- ja ehkäisevän päihdetyön kertomuksen 2021–2025 ja esittää sen edelleen elinvoimavaliokunnalle, kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Esittelijä Sivistystoimenjohtaja Kyllönen Marjut

Päätösehdotus

Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta päättää hyväksyä Laajan hyvinvointi-, turvallisuus ja ehkäisevän päihdetyön kertomuksen 2021–2025 ja esittää sen edelleen elinvoimavaliokunnalle, kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Asiantuntijana kuultiin hyvinvointiaktivaattori Riikka Kähköstä.

Päätös Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta yksimielisesti päätti hyväksyä Laajan hyvinvointi-, turvallisuus ja ehkäisevän päihdetyön kertomuksen 2021–2025 ja päätti esittää sen edelleen elinvoimavaliokunnalle, kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.